

ÚHEL POHLEDU

# Czechia není mrtvý pojem

Jednoslovný anglický název naší země se šíří, měli bychom jej ale budovat systematicky jako značku

PETR  
PAVLÍNEK

vysokoškolský pedagog



Nedávno jsme se na stránkách LN dozvěděli, že krátké anglické jméno naší země Czechia je prý mrtvý pojem. K používání jednoslovného anglického názvu naší země v zahraničí je namísto doplnit další konkrétní údaje, které ukazují, že se ve světě pomalu, ale jistě šíří. A to i navzdory neschopnosti našeho státu pro to něco udělat.

Například na Instagramu vzrostl od roku 2016 počet výskytů jména Czechia z 10 na 250 tisíc, na Pinterestu z nuly nástěnek na několik set, na Twitteru z nuly na několik set tweetů denně, na YouTube dnes najdeme 68 tisíc videí, v nichž se jméno Czechia vyskytuje. A podobných příkladů šíření jména Czechia v zahraničí jsou desítky. Opravdu zůstala Czechia pouze na papíře? A opravdu je jedno, jaké anglické slovo pro naši zemi ve světě použijeme?

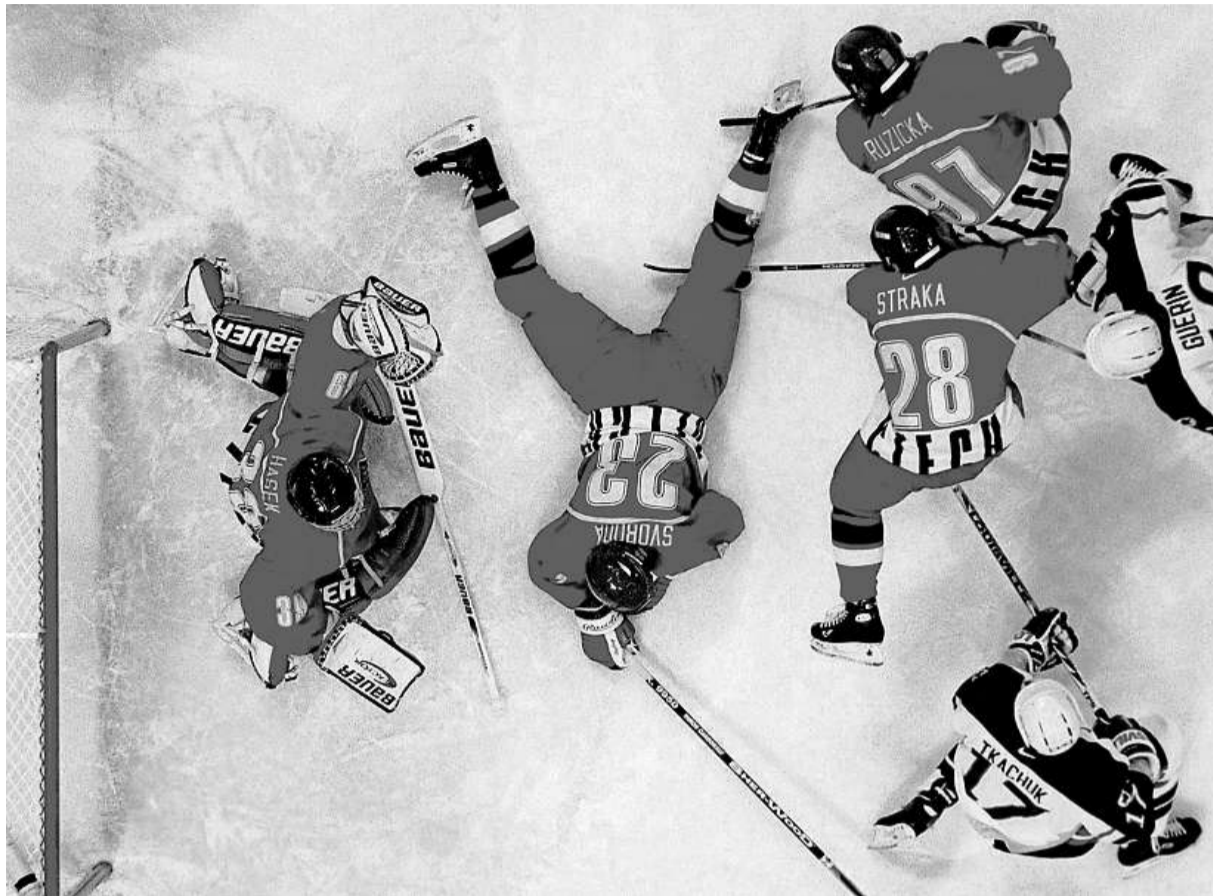
## Cesta od zkomolenin

Faktem zůstává, že častěji než na jméno Czechia narazíme na zkomoleniny našeho politického jména: Czech, Czech rep, Czechrep, CR, C. Rep., Czecho, Czech R., Rep Czech a podobně. Češi i cizinci si často chtějí zkrátit Czech Republic, ale správné krátké jméno jednoduše neznají.

Výsledkem je názvoslovný chaos a rozvrácená, či spíše neexistující mezinárodní značka Česka v zahraničí. Těžko bychom hledali jinou zemi, která je ve světě běžně prezentována zkomoleninami svého politického názvu.

Klasickým příkladem je ostudná etiketa Plzeňského Prazdroje: Brewed in Pilsen, Czech. Tento stav přetrvává i přes opožděné schválení jména Czechia vládou v roce 2016 a jeho následné mezinárodní uznání. Zvyk je železná košile a naprostá většina Čechů navíc netuší, jak se liší politické (formální) a krátké (zeměpisné) jméno státu a při jakých příležitostech je vhodné to které použít.

Vždyť i stylistická pravidla pro instituce Evropské unie dodnes nesprávně tvrdí, že Česko jednoduše nemá krátké jméno v žádném z jazyků EU, včetně češtiny. Editoři všech publikací vydávaných institucemi EU proto přepisují každou zmínku o Česku na Českou republiku. A to jenom proto, že i přes opakované urgency, včetně urgencí z ministerstva zahraničí, naše



Ani 20 let po vítězném Naganu není sjednocen postup při přechodu na název Czechia a používají se zkomoleniny

FOTO PROFIMEDIA

stálé zastoupení při EU v Bruselu přes dva roky odmítá požádat o zanesení mezinárodně uznaného krátkého jména naší země do stylistických pravidel EU institucí.

Předseda české vlády nedávno prohlásil, že „vůdčím principem platné právní úpravy používání názvu státu je dobrovolnost“. Jinými slovy, každý si může říkat našemu státu, jak chce. Ne náhodou jsme z nově vzniklých států Evropy jednoznačně nejméně úspěšní v budování jasné mezinárodní značky.

Zde je nutné jednoznačně pojmenovat viníka tohoto stavu, kterým je neschopný stát a jeho úředníci odmítající se naučit používat správné mezinárodně uznané krátké jméno naší země. Stačilo by například podmínit čerpání dotací používáním krátkého jména při sportovní reprezentaci.

Téměř žádná země s výjimkou té naší při sportu nepotřebuje zdůrazňovat, zdali je momentálně republikou, královstvím, federací, konfederací, velkoknížectvím nebo sultanátem. V roce 2016 volaly sportovní svazy po jednotném postupu při přechodu na jméno Czechia. Přes opakované urgency však k tomu ministerstvo školství nepodniklo žádné kroky. Ačkoliv naši velvyslanci dostali jasné pokyny, jak používat jméno Czechia v za-

Výsledkem je názvoslovný chaos a rozvrácená, či spíše neexistující mezinárodní značka Česka v zahraničí

”

hraničí, dělá si každý, co chce. Menšína velvyslanců se těmito pokyny řídí, zatímco většina je ignoruje a někteří, jako například velvyslanec v Norsku, proti jménu Czechia otevřeně vystupují.

Náš stát a jeho úředníci by měli konečně začít při vhodných příležitostech používat jméno, které schválila vláda a které je mezinárodně uznané, jakkoliv jim Czech Republic ze zvyku může znít úředněji. Návod je jednoduchý. Czechia patří tam, kde krátká jména používají ostatní země, Czech Republic potom tam, kde politická jména používají i ostatní země.

Jde přece pouze o to, aby se naše země vyrovnala ostatním normálním vyspělým zemím a měla vedle svého

jména politického i jasné zakotvené, historicky univerzální, mezinárodně rozpoznatelné a gramaticky správné jméno krátké. Jde o to, systematicky budovat jedinečnou a stálou mezinárodní značku naší země, kterou Czech Republic bohužel není.

## Nejsou nutné miliardy

To, že si nás po 25 letech existence samostatného českého státu ve světě stále pamatují pod jménem Czechoslovakia, a nikoli Czech Republic, je smutným důkazem, že politické jméno státu není světem akceptováno, používáme-li ho v nepolitických souvislostech. Zároveň to svědčí o dosavadní neschopnosti našeho státu své krátké jméno ve světě prosadit. Pro začátek nejsou nutné ani miliardy nalité do nefunkčních reklam na Czech Republic. Jméno Czechia stačí prostě začít používat a svět si rychle zvykne, jako si zvykl před sto lety na jméno Czechoslovakia bez miliardových reklam. Zde máme opravdu co dohánět, protože oproti všem ostatním nově vzniklým státům v Evropě máme neuvěřitelně pětadvacetileté zpoždění.

Autor působí jako profesor ekonomické geografie na Univerzitě Karlově v Praze a působil také na University of Nebraska v USA

## DOPISY REDAKCI

### Pomáhají spíše svobodní

AD LN 4. 8.: Byl jsem uprchlík, a neujali jste se mne

Ke spoluviníkům hladu, nemoci, migrace, ztráty vody a globálního oteplování sice patří i jeho popírači, ale mnohem více a bezprostředněji náboženští vůdci zakazující anebo „nedoporučující“ antikoncepci, zejména pak ve třetím světě. Proti příslušné agitaci například Jana Pavla II. se autor článku Tomáš Halík, pokud je veřejně známo, neozýval, otázce se vyhýbal a onoho papeže bezvýhradně chválil. V prosinci 2004 v LN dokonce proklamoval, že „katolíků má mít rodinu co největší“.

Přišli o hodnotách „humanismu a solidarity, na nichž stojí evropská kultura“, připomeňme, že v první desítku zemí hostících největší počty uprchlíků se dnes již přestávají vyskytovat země evropské. Vede Turecko, následuje Pákistán, Libanon, Írán, Etiopie, Jordánsko, Keňa, Uganda, Čad a Súdán.

Mimoevropské země hrají prim také v poměru počtu uprchlíků k jejich vlastním občanům. V Libanonu připadá na tisíc tamních občanů 164 uprchlíků. V Singapuru přistěhovalci či uprchlíci dokonce tvoří většinu nových občanů státu. Humanismus a solidaritu je dnes již na místě považovat spíše za hodnoty asijské a africké. Dovoňovat se zde evropanství ztrácí smysl.

Proč nás dnes země za evropskými humny překonávají? Inu, na rozdíl od nás mají ještě vlastní hranice, vědí, kde začínají a kde končí; jsou pány vlastního osudu větší měrou než členové EU. Jejich občané nejsou svázáni přemrštěnou politickou korektností a jednotným evropským zákonodárstvím. Jejich budoucnost je, slovy Karla Poppera, otevřená. Nemají strach z důsledků nahodilých rozhodnutí a instrukcí z Bruselu, Berlína nebo Říma. Mohou si dovolit zavést přísná opatření vůči těm, kteří místní tradice a zvyklosti porušují, aniž by se museli dotazovat nevolených eurokomisářů či „duchovních“ autorit.

Pátěre Halíku, pomáhat a být velkorysí mohou spíše svobodní lidé, kteří si v jistém, nevýlučném smyslu mohou o své zemi stále ještě říci: Tahle země je naše.

Zdeněk Zecpal, zecpal@email.cz

### Dopisy jsou redakčně kráceny.

Své příspěvky posílejte do rubriky Názory na adresu LN, Karla Engliš 519/11, 150 00 Praha 5 - Smíchov nebo e-mailem na adresu dopisy@lidovky.cz.

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce

## DISKUSE

# Jak Hutka pomáhal budovat demokracii

JAN  
SCHNEIDER

spolupracovník LN



Jaroslav Hutka vzbudil mimořádný ohlas svou písničkou „Miloš a zubatá“. Nemá rád prezidenta Zemana a myslí si, že by pro něj už měla přijít zubatá. Tolik asi text po intelektuálně-poetické stránce.

Hutka působí jako hluboce integrovaná osobnost, vlasy má téměř jako před padesáti lety, ostatně stejně jako projev, intelekt, melodickou invenci, poznání světa atd. Je to taková integrace na Barrandův způsob – jednou bude možná vystaven v muzeu, zkamenělý či vycpaný, s vysvětlivkou, že to je člověk, který si po celý život myslel totéž. Už od puberty.

Je pěkné, že se proti tomuto Hutkovu uměleckému propnutí ozvalo mnoho hlasů, dokonce z poměrně nečekaných míst. A to je důvod, proč Hutku paradoxně považují za prospěšného. Neboť on vlastně pomáhá budovat demokracii. Jeho role je sice objektivně za trest, ale subjektivně ji asi hraje rád a s přesvědčením a mile se přitom i potom usmívá. Snad by mu bylo možno i závidět, takové slunce v duši, tolik míru a lásky ve výrazu.

Ale bez legrace, kdo s jasnou hlavou by se tak dokonale podjal takového štetku? Štetku objektivně potřebného, podobně jako vakcína, proti níž si sama společnost musí vybudovat imunitu. Kdyby někdo vykládal, chovejte se k Hradu slušně – poslali by ho kamsi, a někdy by vskutku bylo těžké hledat protiargumenty.

Ale takto, když samotní příznivci poražených Schwarzenbergů a Drahošů



Jaroslav Hutka FOTO MAFRA - RADEK KALHOUS

a dalších, když tito sami nahlédnou, že tohle je už jaksi moc – pak skutečně potlesk na otevřené scéně. Mnozí z nich si možná přežili scénu, kdyby vyhrál jejich favorit, a pak se nedejbože znelibil komusi, jako je Hutka. Taky by asi brali zavděk, kdyby se na obranu ozvali zase nějaký poražení zemanovci.

## Jen utrápená vulgarita

A to je pointa celé věci. Hutka vlastně neúmyslně pomáhá stanovit limity demokratické cesty. Možná ještě dokonce není ani za limitem, to jenom my jsme zatím trochu cimprlich a přecitlivělí, protože demokracie je dosti tvrdý, ale pokud možno spravedlivý způsob vypořádávání sporů. Nezdobí ho totiž ta ulekaná a pokrytecká až srabácká korektnost politická, ale korektnost procesní.

Ovšemže Hutkova písnička není politicky korektní, je pouze nablblá. Ne-

dosahuje brizance velkých duchů minulosti, jejichž urážky byly pro posluchače požitkem. Hutka již mnohokrát ohlásil konec své kariéry, avšak vystupuje stále dál, aniž by si povšiml, že jeho kariéra již opravdu dávno skončila. Snad se snaží ještě nějak připomenout, postrádá však vzruch, nápad, invenci, nemá už ani melodii. A tak mu zbývá už jen utrápená vulgarita, aby si zchládl žáhu.

V podstatě nestojí ani za to rozčilování. Je to jen dlažební kostka, kterou se dláždí kanály. I ta má svůj určitý význam, ale už žádný jiný. Člověku přítom bůhvíproč, snad v jakési záhadné alegorii na intelektuální prostředí, v němž song vznikl a kde snad i rezonuje, vytanou na mysl slova Jana Nerudy: „Seděly žaby v kaluži, k nebi své zvedaly zraky, jsou-li tam tvorové jako my, jsou-li tam žaby taky?“

Asi tak.